

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1129/2023
19.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Милене Рашић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Стошића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Бујановцу К 256/21 од 28.03.2023. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 509/23 од 17.07.2023.године, у седници већа одржаној дана 19.10.2023. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Стошића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Бујановцу К 256/21 од 28.03.2023. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 509/23 од 17.07.2023.године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу К 256/21 од 28.03.2023. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика па му је изречена условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) месеци и истовремено је одређено да се иста неће извршити уколико окривљени за време проверавања у трајању од 2 (две) године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело, с тим што ће се у случају опозива условне осуде у изречену казну затвора урачунати време које је окривљени провео у притвору.

На основу члана 86. Кривичног законика, окривљеном је изречена мера безбедности забране управљања моторним возилом „Б“ категорије у трајању од 5 (пет) месеци од дана правноснажности пресуде.

Истом пресудом обавезан је окривљени да плати трошкове кривичног поступка, о чијој ће висини суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 509/23 од 17.07.2023. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Горан Стошић наводећи у образложењу захтева као разлог његовог подношења битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 5) и 9) ЗКП, док наводи захтева указују да је исти поднет и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд уважи поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, бранилац окривљеног у поднетом захтеву истиче да се прекорачење оптужбе у конкретном случају односи на измену субјективног односа окривљеног према учињеном кривичном делу, као и на измене везане за кретање возила којим је управљао окривљени.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, Врховни суд оцењује неоснованим, из следећих разлога:

Оптужним актом Основног јавног тужиоца у Врању Кт 194/20-1 од 19.10.2021. године, окривљеном АА стављено је на терет извршење кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 1. у вези члана 289. став 1. Кривичног законика. Побујаном првостепеном пресудом, која је потврђена другостепеном пресудом, окривљени је оглашен кривим због извршења кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика.

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе) и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе), а одредбом става 2. истог члана је

прописано да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела.

Из цитираних законских одредби произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела, а евентуалне измене чињеничног описа дела у изреци пресуде морају остати у границама чињеничног основа из оптужбе, тачније у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, док закон не захтева и идентитет у погледу правне оцене дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа радњи извршења кривичног дела окривљеног које су описане у оптужном акту, додавањем нове радње извршења односно додавањем више криминалних активности или веће криминалне воље окривљеног, којим се отежава положај окривљеног у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

По налажењу Врховног суда, побијаним правноснажним пресудама није прекорачена оптужба, односно није повређен објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног АА.

Ово, имајући у виду да суд у чињеничном опису кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим није вршио измене, па ни оне везане за кретање возила којим је управљао окривљени, како то наводи бранилац, већ је само променио редослед реченица у односу на редослед који је постојао у оптужном акту, уз додавање конкретног става бланкетних одредби које је прекршио окривљени. У погледу субјективног односа окривљеног према извршеном кривичном делу, суд је извршио измену на тај начин што је окривљеног огласио кривим због нехатног поступања, иако му је оптужним актом на терет стављено да је кривично дело извршио са умишљајем и у том смислу је изменио правну квалификацију инкриминисаних радњи окривљеног и истог огласио кривим због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, што је, супротно ставу браниоца, свакако повољније за окривљеног.

Како су у односу на окривљеног битна објективна обележја бића кривичног дела иста и у оптужном акту тужиоца и у изреци пресуде, док су субјективна обележја кривичног дела измењена у корист окривљеног, то по налажењу Врховног суда, доношењем побијаних правноснажних пресуда, суд није повредио објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, којима се указује да је нижестепеним пресудама прекорачена оптужба и да је на овај начин учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, оцењени неоснованим.

Поред овога, бранилац окривљеног у поднетом захтеву наводи да у изреци правноснажне пресуде недостаје елемент кривице – противправност, па самим тим дело за које је окривљени оглашен кривим није кривично дело. Овим наводима бранилац окривљеног указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 289. став 1. Кривичног законика прописано је да ће се учесник у саобраћају на путевима који се не придржава саобраћајних прописа и тиме тако угрози јавни саобраћај да доведе у опасност живот или тело људи или имовину већег обима, па услед тога код другог наступи лака телесна повреда или проузрокује имовинску штету која прелази износ од двеста хиљада динара, казнити затвором до три године, док је ставом 3. ове одредбе прописано кажњавање учиниоца ако је дело из става 1. и 2. овог члана учињено из нехата, новчаном казном или затвором до једне године.

Одредбом члана 297. став 3. Кривичног законика прописано је да ако је услед дела из члана 289. став 3, 290. став 3, 291. став 2. и 295. став 3. овог законика наступила тешка телесна повреда неког лица или имовинска штета великих размера, учинилац ће се казнити затвором до четири године.

У чињеничном опису радње извршења датом у изреци првостепене пресуде, наведено је да је окривљени у време и на месту ближе описаном у изреци пресуде, у стању урачунљивости, као учесник у саобраћају, угрозио јавни саобраћај, на тај начин што је управљао путничким моторним возилом супротно одредбама члана 42. став 1. и 43. став 1. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, јер се возилом кретао брзином од 80,2 км/х, која није била прилагођена особинама и стању пута, прегледности и другим саобраћајним условима и која је била већа од дозвољене брзине на том делу пута од 50 км/х, иако је био свестан да на тај начин може да угрози јавни саобраћај и да доведе у опасност живот или тело људи или имовину већег обима, али је олако држао да до тога неће доћи, те је услед наведених пропуста изгубио контролу над возилом, ударио у ивичњак са десне стране пута и слетео у канал са десне стране у правцу свог кретања, услед које саобраћајне незгоде је путник у његовом возилу задобио тешке телесне повреде, описане у изреци пресуде, при чему је био свестан да услед оваквог угрожавања јавног саобраћаја може доћи до тешког телесног повређивања других учесника у саобраћају, али је олако држао да до тога неће доћи.

По налажењу овога суда, иако је тачан навод захтева браниоца окривљеног да у изреци првостепене пресуде у чињеничном опису кривичног дела није изричито наведена противправност - да је окривљени био дужан и могао бити свестан да је његово дело забрањено, неуношење формалне садржине овог елемента кривице у изреку, не указује да код окривљеног није постојала свест о противправности дела, односно да нема кривице окривљеног за предметно кривично дело.

Наиме, из објективних чињеница и околности означених у изреци које се односе на радњу извршења окривљеног која се састоји у томе што је окривљени не придржавајући се саобраћајних прописа наведених у изреци, угрозио јавни саобраћај и довео у опасност живот и тело оштећеног, услед чега је код оштећеног наступила тешка телесна повреда, тако и из описа субјективног односа окривљеног према извршеном делу – да је поступао у

стању урачунљивости, свестан да својим поступањем може да угрози јавни саобраћај и да доведе у опасност живот или тело људи или имовину већег обима и свестан да услед таквог угрожавања јавног саобраћаја може доћи до тешког телесног повређивања других учесника у саобраћају, али је олако држао да до тога неће доћи, произлази да је окривљени поступао са нехатом, па по оцени овога суда чињенични опис у себи садржи и свест о забрањености предузетих радњи - противправност.

Како се повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП процењује у односу на изреку правноснажне пресуде из које у конкретном случају произилази да се у радњама окривљеног АА, стичу сва битна обележја кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, и то објективна обележја која се односе на радње окривљеног и субјективна обележја дела која се тичу урачунљивости и психичког односа окривљеног како према извршеном кривичном делу, тако и према последици, који укључује и противправност, то Врховни суд налази да доношењем побиијаних пресуда није повређен кривични закон из члана 439. тачка 1) ЗКП, по питању да ли је дело за које се окривљени гони кривично дело, а на шта се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Поред овога бранилац окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости наводи битну повреду одредба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 5) ЗКП у вези члана 447. став 2. ЗКП јер бранилац и окривљени нису позвани на седницу другостепеног већа.

Преосталим наводима захтева бранилац истиче да је изрека пресуде неразумљива јер из навода изреке није јасно да ли се окривљени кретао прекораченом брзином или брзином неприлагођеном стању и условима пута, чиме указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП.

Такође, бранилац у захтеву указује да је изрека пресуде противречна сама себи и да су разлози пресуде противречни изреци, чиме указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. При томе, указивање на исту повреду поступка представљају и наводи којима се истиче да правноснажна пресуда нема разлога о чињеницама које су предмет доказивања, док су разлози који су дати нејасни и у знатној мери противречни и то посебно разлози који се односе на околности које су довеле до изрицања кривичне санкције као у изреци правноснажне пресуде.

У вези са наведеним, бранилац у захтеву надаље указује на повреду одредбе члана 440. ЗКП, оспоравањем утврђеног чињеничног стања у правноснажним пресудама и изношењем сопственог виђења догађаја и сопствене анализе изведених доказа уз указивање да током поступка није утврђено да је окривљени возилом управљао у насељеном месту где је ограничена брзина на 50 км/х.

Како битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 5) и 11) и став 2. тачка 2) ЗКП и повреде одредби чланова 440. и 447. став 2. ЗКП, не представљају законске разлоге за подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца, то се Врховни суд у разматрање и оцену изнетих навода захтева, није упуштао.

Из напред наведених разлога, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић